

árokrendszer még a Zseliz időszakban elvesztette jelentőségét, amelyet az árok mesterséges feltöltése mellett, a betöltésébe beásott objektum, és az azon kívül, K-re szórványosan megjelenő kerámiatöredékek is bizonyítanak. Ebben a folyamatban bizonyára meghatározó szerepet játszottak a Duna időszakos áradásai, amelyet az árkok alsó részének természetes feltöltődése és a mélyebb területekre sodródott leletek megjelenése alapján feltételezhetünk. A feltárás eredményei alapján a területen a DVK fiatalabb szakaszának jelentősebb kiterjedésű településével számolhatunk, amelynek centruma a kutatott területtől É-ra, illetve Ny-ra, a Fehérvári út és a környező lakótelep kapcsolódó területén húzódhatott.

A feltárás során kevés leletet tartalmazó, szórványos római kori gazdasági objektumok alapján arra következtethetünk, hogy a terület már kívül esett az albertfalvi auxiliáris vicus sűrűbben beépített lakóövezetein.

BESZÉDES JÓZSEF – REMÉNYI LÁSZLÓ –
M. VIRÁG ZSUZSANNA

102. Budapest, XI. Kaposvár utca 5–7.

U, B, V

2004. január 29. és február 23. között irodaház építését megelőzően szondázó ásatást végeztük a telken (hrsz.: 4039/2).

Két 3×11 m-es szondát nyitottunk. Az 1. szondában 135 cm mélységben értük el a sárga bolygatatlan altalajt; egy vörösesbarna, 19. századi és kis mennyiségű őskori leletanyagot adó feltöltés, majd egy keverten, kevés neolitikus, néhány bronzkori és vaskori kerámiát tartalmazó humuszos réteg húzódott. Régészeti objektumot nem tudtunk megfigyelni. A 2. szondában 3 m vastag kevert újkori feltöltés alatt folyami homokrétegeket dokumentáltunk, az eredeti rétegvizonyok már megsemmisültek.

SZILAS GÁBOR

103. Budapest, XI. Kőérberkek, Tóváros-lakópark

U, R, B, V, LT, Ró, A, H, Á

A 2003 szeptembere óta folyó megelőző feltárás során a 26 hektárra tehető teljes feltárandó területnek eddig közel 85%-át kutattuk át, melyen – jelenlegi tudásunk szerint – 14 történeti korszak és alperiódus objektumai találhatóak.

A kőérberki ásatás legkorábbi leletei a *dunántúli vonaldíszes kultúra* korából, túlnyomó többsége a *kottafejes* és a *zselizi* korszakból származik. Az itt egyetlen tömböt alkotó település mintegy 6 hektár kiterjedésű és teljes egészében feltárható volt. A két nagy alkorszak objektumai között éles területi határvonalat nem lehetett húzni, de nagy általánosságban már előzetesen is megállapítható volt, hogy a korábbi (kottafejes) periódus idején a patakhoz közelebb laktak, míg a zselizi időben egyre följebb költöztek a domb oldalán. Az összesítő rajz

alapján eddig öt cölöpvázás épület alapjait sikerült azonosítanunk.

A telepen, pontosabban annak nyugati szélén két neolitikus temetkezést is feltártunk, amelyekben azonban rendkívül rossz állapotú embercsontokat és edényeket találtunk csak.

A neolitikus teleptől KÉK-i irányban feküdt a *középső rézkori Ludanice kultúra* lelőhelye. Ennek legjelentősebb reprezentánsa az a feltárási terület északi szélén húzódó kb. 220 m átmérőjű, átlagosan 130 cm mély és 200 cm széles, függőleges falú és lapos aljú árok, amelynek a déli részét, talán éppen a felét sikerült az ásatás során regisztrálnunk. Az árok, amennyiben északi oldalán is olyan szabályos vonalban haladt, mint délen, akkor egy lekerekített sarkú téglalap alakú, kb. 5 hektáros területet fogott körül. Körbefutó vonalát a megfigyelt, illetve feltárt szakaszon nyolc, szabálytalan távolságokban jelentkező átjáró, földhíd szakítja meg. Az említett terület belsejében, a későbbi korok (bolterázi csoport, kora bronzkor, Árpád-kor) leletein kívül a Ludanice kultúra nagyszámú gödrét tártuk fel.

A Ludanice és a badeni kultúrák közötti viszonylag rövid időszakot a *tűzdelt barázdás kerámia kultúrája* jelenti lelőhelyünkön. Jellemzőes díszített és durvított felületű edénytöredékek a kultúra kifejlett fázisát képviselik. Ettől a területtől keletre, mintegy kétszáz méternyire, egy kis területi hiátussal tártuk fel a tűzdelt barázdás kerámiához kronológiailag közvetlenül kapcsolódó *protobolterázi időszak* objektumait. A szokásos gazdag hulladékgödrök mellett feltártunk egy többszörösen megújított külső kemencét is ebből a korból, amely egy nagyobb gödörkomplexum legalján épült.

Kronológiailag folyamatosan, bár területileg távol folytatódott a megtelepülés a Kőérberki-dűlőben a *bolterázi kultúra klasszikus fázisában*. Történetileg és régészetiileg egyaránt rendkívül jelentős, hogy a Ludanice kultúrájánál említett hatalmas őskori árok betöltésében, annak felső 30 centiméterében számos, a késő rézkor elejére datálható cseréptöredéket találtunk. Az árkon belül három jelentős objektumot találtunk ebből a korszakból. Az egyik egy gödörbe épített, de még az őskor folyamán szétvert tűzhely, amelynek romjai alatt egy rézbalta agyag öntőformájának felét találtuk meg. A másik, ennél nagyobb gödör szintén égett maradványokkal volt tele, bár fémművességre utaló bizonyítékokat itt nem találtunk.

Az őskori korszakok sora a *kora bronzkori makói kultúra* időszakával folytatódik. A gödrök nagyobb csoportokban fekszenek, így rajzolva ki az egyes településgócokat. A kora bronzkori objektumok rendszertelen elhelyezkedése miatt nem kizárt, hogy a még feltárandó területen további településgócok kerülnek majd elő ebből a korból.

A lakópark nyugati szélén, az egykori Vasvári-laktanya kerítése melletti szélső sávban egy *Vatya-Koszider kori* település néhány tucat gödre is napvilágot látott.

A feltárás során egy, a *kora vaskor* idejére tehető nyílt színi település maradványait is megtaláltuk, mely